स्त्रियंब्राह्मणंवापिहत्वानुवादंप्रशंसां ॥ १६ ॥ रुद्रःहिंस्रः देवोराजा रुद्रंकलिं ॥ १७ ॥ १८ ॥ कुतोराज्ञोरुद्रत्वमितिपृष्टेआह आत्मेति मानवानांहृदयेयआत्माजीवोस्तिसएवरुद्रःसंहर्ताभवति यथाचय हाविष्टस्यशरीरंदेहस्वामिनःस्वंनभवति किंतुतदानींतद्रुहस्यैवस्वं एवंरुद्रावेशकालेनृपस्यशरीरंरौद्रमेवभवतीत्यर्थः ननुकुतःशांतस्यात्मनोरुद्रत्वमतआह वातेति यथाउत्पातवातःआकाशोत्थआकाशोत्थां मेघदेवतांइतस्ततोनयतिगर्जयतिविद्युदशनिवारीणिचततआविर्भावयत्येवंआत्मोत्थितंजीवमात्मोत्थिताःकामक्रोधादयःसर्वंहिंस्रंकारयंतीत्यर्थः ॥ १९ ॥ इदमाक्षिपति नवाइति यथाआकाशेनयुक्तास्त तःपृथग्भूताःवातोमेघाश्वमेघप्रवर्तकदेवताचप्रत्यक्षेणशास्त्रज्ञानेनचदृश्यंते नैवंजीवोवातदभिभावकःकामादिर्वापृथक्दृश्यते किंतुआत्मन्येववह्न्यौष्ण्यवत्कामद्वेषौवर्तेते तौचैतस्यबंधकौमोहकौचभवतइत्यर्थः ॥ २० ॥ अत्रोत्तरमाह यथेति यथाऽल्पोपिवह्निरधिकमधिकंकाष्ठभारमुपारुह्यकृत्स्नंग्रामंदहति तत्रनकेवलंकाष्ठानांदाहकत्वंनापिकाष्ठान्यनुपारूढस्याग्नेःकिंतुतदुभयसंघातस्यैव तत्रापिविवेकेक्रियमा

स्त्रियंहत्वाब्राह्मणंवापिपापःसभायांयत्रलभतेनुवादं ॥ राज्ञःसकाशेनबिभेतिचापिततोभयंविद्यतेक्षत्रियस्य ॥ १६ ॥ पापैःपापेक्रियमाणेहिचैलततोरुद्रोजा यतेदेवएषः ॥ पापैःपापाःसंजनयंतिरुद्रंततःसर्वान्साध्वसाधून्हिनस्ति ॥ १७ ॥ ऐलउवाच कुतोरुद्रःकीदृशोवापिरुद्रःसत्वैःसत्वंदृश्यतेवध्यमानं ॥ एत त्सर्वंकश्यपमेप्रचक्ष्वकुतोरुद्रोजायतेदेवएषः ॥ १८ ॥ कश्यपउवाच आत्मारुद्रोहृदयेमानवानांस्वंस्वंदेहंपरदेहंचहंति ॥ वातोत्पातैःसदृशंरुद्रमाहुर्देवैर्जीमू तैःसदृशंरूपमस्य ॥ १९ ॥ ऐलउवाच नवैवातःपरिवृणोतिकश्चिन्नजीमूतोवर्षतिनापिदेवः ॥ तथायुक्तोदृश्यतेमानुषेषुकामद्वेषाद्बध्यतेमुच्यतेच ॥ २० ॥ कश्यपउवाच यथैकगेहेजातवेदाःप्रदीप्तःकृत्स्नंग्रामंदहतेचत्वरंवा ॥ विमोहनंकुरुतेदेवएषततःसर्वंस्पृशतेपुण्यपापैः ॥ २१ ॥ ऐलउवाच यदिदंडः स्पृशतेऽपुण्यपापंपापंपापेक्रियमाणेविशेषात् ॥ कस्यहेतोःसुकृतंनामकुर्याद्दुष्कृतंवाकस्यहेतोर्नकुर्यात् ॥ २२ ॥ कश्यपउवाच असंयोगात्पापकृतामपापां स्तुल्योदंडःस्पृशतेमिश्रभावात् ॥ शुष्केनार्द्रंदह्यतेमिश्रभावान्नमिश्रःस्यात्पापकृद्भिःकथंचित् ॥ २३ ॥

णेवह्नेरेवउपाध्यावेशाद्दाहकत्वं एवंआत्मानमारुह्याहंकारवह्निःकामक्रोधादिवातैरुद्दीपितोरुद्रत्वंप्रतिपद्यते ततश्चअयोदहतिएधांसिपचंतीतिवत्अहंकारेणकृतंआत्मन्युपचर्यतेमोहात्तेनचसर्वंजगदसंगम पिजलचंद्रन्यायेनपुण्यैःपापैश्चस्पृश्यते तत्त्वालोचनेत्वसंगएवात्मेत्यर्थः ॥ २१ ॥ अत्रशंकते यदीति अपुण्यपापमपिआत्मानंयदिविशेषात् क्रियमाणेपापेनिमित्तभूतेसति दंडःपापं दंडात्मकंपापंगालनताड नादिदुःखंकर्तृस्पृशतेमोहादितिब्रवीषितर्हिपुण्यकरणंपापवर्जनंचशास्त्रचोदितंव्यर्थमेवस्यात् आत्मनिवास्तवदुःखाभावस्यसिद्धत्वात्तदर्थंसाधनोपादानंव्यर्थंस्यादितिभावः ॥ २२ ॥ आत्माहंकारयो र्मिश्रीभावादहंकारगतंदुःखमात्मनिप्रतीयतेअतोहंकारत्यागान्नकिंचिदात्मनोदुःखमस्तीत्युत्तरयति असंयोगादिति ॥ २३ ॥

Digitized by Google